

Izhaja trikrat na teden - šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6:60
pol leta 6 . 60 . . . 3:30
četrt leta 3 . 40 . . . 1:70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1:60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.
Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnistvo.

Oglasni in poslanice
se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obojnih 5 do 6 pol ter stane vsakeletno 1 gl. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Slovenščina na sodnijah

v Gorici.

Do zadnjih časov so poznali na sodnijah v Gorici le italijanski razpravni jezik. Ko je drugodi že imela slovenščina vstop v sodno dvorano, se je začelo tudi pri nas vsled neprestanega pritiska od strani naših rodoljubov, slov. odvetnikov in časnikarstva nekaj spreminjati, in slovenščina je zadobila na goriških sodnijah nekoliko veljave, kar je dišalo po ravnopravnosti. V zadnjem času se je obrnilo sicer še mnogo na bolje, ali daleč smo še od one veljave, katera pritiče našemu jeziku na sodnijah v Gorici docela!

Izvršena prememba je umevna sama po sebi, pred vsem, ako upoštevamo, da 75% dela dajajo našim sodnim Slovenci. Ti torej gotovo smejo zahtevati, da se z njimi obravnava v njihovem slovenskem jeziku, in ne v tujem, katerega ne razumejo, pa tudi v intencijah pravice same mora biti obsežena okolnost, da se ima obravnavati s slovensko stranko v njenem jeziku, in sicer tako, da sodniki razumejo stranko, kaj govori, in stranka razume nje; z italijansko stranko se ima obravnavati sliče italijanski. — Gledé na rabo jezika na sodnijah stojimo mi povsem na temelju ravnopravnosti, in tudi trdimo, da edino to stališče je pravilno na vse strani. Čemu je podobna obravnava, pri kateri sodijo sodniki, nevedči slovenskega jezika, slovensko stranko s pomočjo tolmača? Denimo, da je obtoženec nedolžen. Kako se bo zagovarjal nasproti sodnikom, kateri ga razumejo šele po tolmaču, ako seveda ta pravilno pove v drugem jeziku, kar je govoril obtoženec?! Tako tolmačenje pa je silno težavno, ker često ima kaka reč v drugem jeziku tudi povsem drug pomen, in tako preti stranki nevarnost, da pri napačnem tolmačenju pride lahko v kazen po nedolžnem. To od strani stranke, od strani sodnije pa se mora

stremiti za tem, da bo razsodba utemeljena pravično, kar je mogoče pač najbolje takrat, kadar se razumejo stranka in sodniki.

Gledé na vse to se sploh ne more več govoriti o „lingua del foro“, ker stoji nespodbitno, da „lingua del foro“ je bila velika krivica Slovincem! Mi ne odrekamo Italijanom ravnopravnosti, nič se ne spodikamo ob to, da bi se rabila na sodnijah italijanščina, kolikor jej pritiče, zato pa moramo tudi mi zahtevati, da nam oni ne odrekajo rabe slovenščine na teh sodnijah, in zahtevati moramo od merodajnih činiteljev, da se ne dadó slepiti po pretiranih zahtevah Italijanov, temveč se postavljajo na stališče popolne ravnopravnosti ter s tega stališča tudi še pripomorejo slovenščini na sodnijah do tiste veljave, katera jej gre, kajti današnji dan je še nima!

Vstopimo v sodišče! Razni napisi in naznanila na vratih in hodnikih so ali v obeh deželnih jezikih ali pa le v laškem; v prvem slučaju je slovenščina povsodi na drugem mestu, dasi ima, kakor obče znano, goriški okraj v velikiški večini več slovenskih strank nego laških. Ako se vrše obravnave n. pr. na okrožni sodnji v drugi dvorani, kakor navadno, tedaj se to naznani le v laškem jeziku, kakor so tudi po obeh sodnijah naslovi uradnikov pisani le v laščini: „aggiunto“, „consigliere“, itd.; „pristavov“, „svetnikov“ itd. naši sodniki ne poznata. No, če je tako že zunanaj, tudi znotraj ne more biti kdove kako „ravnopravna“ naša slovenščina. Le pogledimo malce v kazenski oddelk okrajne sodnije! Ta oddelk je še vedno izključno laški. Tam se zapisujejo ustmeni predlogi slovenskih strank le v laškem jeziku. Komu na ljubo — ali g. sodniku?! Sodnik razpravlja s slovenskimi strankami sicer slovenski, tako po domače, ali njih izjave se zapišejo v blaženi laščini, tako, da so vsi kazenski razpravni zapisniki laški kakor tudi razsodba! — Tako je s slovenščino v tem oddelku!.....

Glumčevo godalo prežene vse trme in vsako čarodejstvo, ozdravi zlovoljo in ljubosumnost. Bogatini in capini, vsi pridite sem.

Izšel je iz grajskih vrat in zavil za neki zid, ter kmalu se ni moglo več razumeti njegovih besed.

Minili so trije dnevi, in grofovska dvojica ni mogla nič izvedeti o svojih ljudéh. Nesrečnika sta se vrnila v Milan. Toda Tremacoldo med tem ni lenaril. Prvo njegovo delo, ko je odšel iz grada, je bilo, da se je podal kar naravnost k orožarju, ki mu je bil prodal bodalo. Tu se je delal, kakor da hoče ukupiti celo bojno opravo za nekega viteza. Mej živahnim pogovorom je peljal orožarja v neko krčmo, češ, da se bosta tam pri kozarcu nadalje pogajala. Ko je videl mojstra nekoliko veselega in zgovornega, ga je začel od daleč otipavati in skušati, ter ga je počasi takó daleč pripravil, da je izpovedal vse, kar je vedel in znal.

Orožar je bil dobil tisto bodalo skupaj z drugo drobnino od nekega svojega sorodnika z naročilom, naj bi vse to prodal zanj. Tisti njegov sorodnik je bil služabnik in oskrbnik nekih nun, ki so bivale v Rescalindi. Sorodnik

Vzemimo v roke slovensko pisano razsodbo. Ko jo boš čital, porečeš: No, saj vendar spoštujejo naš jezik! Ali pečet! Samo italijanski! „Giudizio distrettuale“ — ali „circolare“. Torej slovenski sklepi, slovenske razsodbe z — laškim pečatom! Saj je tudi pečet bitstveni del sodnijskega akta, ki je pisan slovenski! Kako torej, da je pečet le laški?! V spomin nam prihaja, da tista prošnja po odstranitvi samolaškega pečata še vedno ni rešena, dasi je bila rešitev že večkrat urgovana in se je tudi že javno v listih apelovalo na obe sodnji v Gorici, da naj napravita drugi pečet, bodisi slovensko-laški, ali pa za vsak jezik posebej! Vse zaman! Današnji dan imata obe sodnji še vedno edino le laške pečate, in ti so poleg drugega že jako zastareli ter so neokretni tako, da ima vsaka gorska sodnija lepše od naših v mestu. — Iz tega je razvidno, da nosi vsaka slovenska sodnijska razsodba, vsaki slovenski sodnijski akt, z n a k laškega jezika!

Tiskovine, katere rabijo sodnije v uradovanju s Slovenci, so sestavljene po večini v slabi slovenščini, polne napak, dočim so italijanske čudovito čiste v jezikovnem pogledu! Na to stran torej je tudi vse „ravnopravno“!

Dalje opazujemo, da tudi pisarniški uradniki sestavljajo laške inventarje, laške klavzule, laške zapisnike o cenitvah v slučajih, v katerih bi morali biti pisani v slovenščini! Ali ga ni sodnika, ki bi zavračal slične drznosti!

Državno pravdnništvo sestavlja še pogostoma obtožnice v laškem jeziku. Državni pravdnik se menda še ni priučil slovenščine toliko, da bi govoril slovenski pri obravnava! On govori le laški, njegov namestnik šele zna slovenski in tudi govori. Lansko leto pač je govoril g. drž. pravdnik enkrat slovenski, kar smo v „Soči“ zaznamovali kod č u d e ž! Če bi bilo več dobre volje, bi že šlo! — Ako stoji pred sodnijo slovenski obtoženec ter sodni dvor z njim slovenski razpravlja, ali drž. pravdnik, naslanja se na svojo laško

pa je bil prijel tiste stvari kot delež plena, dobljenega pri nekem nočnem spopadu z neznanimi vitezi. Kaj se je pa zgodilo z ljudmi, ki so bili vlovljeni pri tisti priložnosti, ni mogel povedati, ker tega ni vedel.

Ko je to slišal, bi bil Tremacoldo najrajše stekel pozvedovat nadalje, da bi razkril celo zadevo. Toda s kako pretvezo bi imel stopiti pred nunskega oskrbnika? In kakó naj bi začel govoriti z njim o tistem nočnem spopadu, ne da bi se mu to dozdevalo sumljivo? Oprijel se je torej te zvijače, da je celi teden držal na povodu orožarja s pogajanjem o tisti bojni opravi, vedno obuja mu nado, da sedaj pa sedaj sklence ceno, kar je pa vendar odlašal od jednega dne do drugega, dokler ni prišla sobota. Drugi dan je imel biti shod v Rescalindi. Tam so se imele vršiti slovesnosti, pa tudi vsakoršne igre in veselice; ljudstvo je imelo privreti tje iz vseh bližnjih vasij. To je bilo kakor navlaš za glumca; kajti tam, kjer je gneča in šum, ondi se on dobro počuti. V soboto je prišel torej naš glumec s tamburico okolo vratú po orožarja, in oba sta se podala na pot. Po poti se je znal Tremacoldo svojemu

obtožnico, govori laški, je to gotovo nepravilno; tega menda nam ne bo nikdo zanimal! Tak slučaj se je dogodil pred par dnevi, in slovenska razsodba, katero je proglasil sodni dvor, je morala poučiti g. drž. pravdnika, da bi bil moral tudi on slovenski govoriti! „Piccolo“. seveda se je čudil, kako da pride na laško obtožnico slovenska razsodba!!

Poglejmo še na zemljiško knjigo, kjer ni niti jednega slovenščine zmožnega uradnika. Na zemljiški knjigi je radi tega in še iz raznih drugih vzrokov nastal pravi Babilon! — Potem pa preštejmo slovenske uradnike na naših sodnijah! Slovanom se priznavajo na okrožni sodnji: 1 sodnik, 1 avskultant, 1 praktikant, 1 pisarniški oficijal; na drž. pravdnistvu namestnik drž. pravdn.; na okrajni sodnji: 3 sodniki, 2 avskultanta in 2 pisarniška uradnika. — Vsi drugi so Neslovenci, in od teh moremo reči le o par njih, da znajo slovenski! Drugi malo ali nič; to velja o sodnikih kakor o pisarniških uradnikih.

Tako je torej tisto strašno »poslovenjanje« naših sodnij v Gorici, o katerem neprestano govorijo laški listi: »Piccolo«, »Indipendente« in ranjkega »Corriera« naslednik »Il Friuli Orientale«!!

Da se pa toliko piše o teh rečeh, temu so krivi laški odvetniki, ki vohajo po sodnijah, stikajo kaj radi zlasti okoli slovenskih uradnikov, si zapomnijo vsak slučaj, ako sodnik spregovori na primer z diurnistom slovenski, ako reče »Naprej«, ko potrka kedo na vrata, ako pokliče slugo po slovenski — češ, da s tem greši tisti uradnik, ker »lingua del foro« po njihovih mislih mora biti edino le italijanščina! — Laški odvetniki in njihovi koncipijenti so tisti, ki vidijo v slovenskih sodnijskih uradnikih nositelje poslovenjenja naših sodnij ter jih zato prav pridno obirajo v svojih hujkalih! Vemo, da stoje naši slovanski uradniki na sodnijah, vršeči točno svoje dolžnosti, tako visoko, da jih ne zade-nejo lopovščine v laških listih, katere

tovarišu takó prikupiti, da ga je ta povabil prenočevati k svojemu sorodniku. On se je najprej dal dolgo prositi, a nazadnje je sprejel ponudbo. Nunki oskrbnik, kateremu je orožar predstavil glumca kot svojega odjemnika in prijatelja, ga je veselo sprejel. Tisti večer je Tremacoldo pel, udarjal na tamburico ter uganjal vsakovrstne burke in igre, kakoršnih ni družčina v tistem kraju še nikoli videla. Prenočil je ondi. Drugi dan je šel, kakor da bi bil brez vse skrbi na svetu, na trg kratkočasit ljudi. Ko se je vrnil opoldne, je našel v hiši kakih šest oboroženih mož, ki so bili povabljeni na kosilo. Koj si je mislil: ti so se najbrž tudi udeležili onega pomoečnega napada, o katerem si jaz toliko glavo belim — in, kakor bomo videli kmalu, ni se motil. — Tu mu je torej trebalo biti jako opreznim.

Vsedli so se k mizi. Jedli so in pili, šalili se, smejali, in vpili. Tremacoldo je vedno poslušal in pazil na vse, a o tem, kar je želel slišati, ni nobeden črnil. Bilo je treba vrle možake na kak način premeteno speljati na led.

(Dalje pride).

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

✱

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

„Če pa namesto denarjev hočeš rajše“....

„Nobene stvari. Glejte, ali nisem bogat: imam še vedno jeden del tiste verižice, katero mi je bil podaril Ottorino“ — takó rekoč mu jo je pokazal; imel jo je ovito okolo vratú. „Tudi če bi ne imel drugega, vsak obroček mi bo pomagal izvrstno prebiti jeden dan. Torej vidite, da morem še nekaj časa plačevati svoje račune“. Takó rekši je skočil na konja — bil je še vedno tisti, katerega je bil udobil, ali bolje, katerega mu je bil podaril Arnaldo Vitale tisti dan, ko je z njim tekel proti kvin-tani — in odjezdil je počasi proti mostu, veselo pevaje nadalje ono pesem, katero je bil že prej začel:

„Deklice zaljubljene, mladiči, žene in starci, ki ste se takó zateleali, da ste dali v najem svojo pamet, bogatini in capini, vsi pridite sem.“

zanašajo vanje laške pijavke!... (O tej priliki naj povemo, da neki laški odvetniški koncipijent si je bil dovolil celo surovost, vprašati sodn. diurnista v neki reči, ki se je tikala njegovega slovenskega klijenta: come se disti questo per scia vo! Dobil je odgovor, kakor mu je škalo!)

(Dalje zaplenjenih 16 vrst).

Zato pa bi že sedaj ne smel službovati na sodnijah v Gorici nikak uradnik, ki ni povsem več slovenščine!

Dopisi.

Iz Vrtojbe dne 19. feb. 1900. (Odgovor dopisniku v „Prim. Listu“). — Mož, kateri kar ne more pozabiti poraza pri prvotnih volitvah, je skrpucal v zadnji stev. „Prim. Lista“ dopis, v katerem udriha po naših svobodomiselnih volilcih. Dopisnik drano laže, da smo se pri volitvah posluževali domačega razpora, in da smo le s tem spravili „navedno“ ljudstvo na volišče. To je sramotna laž! Vsakdo, ki živi v Vrtojbi, ve, da so v tem oziru edine misli in edino prepričanje toliko v Dolenji kot v Gorenji Vrtojbi, kar so Gor. Vrtojbenci očitno pokazali na dan volitve v državni zbor.

Žal nam je Dol. Vrtojbencem, da nismo vedeli tega prej, sicer bi tudi iz njih srede volili volilne može. Naj nam oprostite za sedaj, prihodnjic hodemo sli skupaj v boj proti starokopitni „Goričanski“ stranki.

Dopisnik se črega tudi ob vero, češ, naši volilni može so osramotili Vrtojbo kot — liberalno, ker so volili „brezverskega“ dr. Stanica! Ali smo zate izgubili vero? Nam se zdi, da ne, kar se pa tice vere, glejte Coroninija, kateri je bil ob svojem času celo izobčen iz cerkve... Sploh pa naši volilci niso gledali na to, kdo izmed kandidatov več ali manj moli, ampak oni so glasovali za moža, ki je pri sedanjih razmerah edino sposoben poslanstva. Mi hočemo imeti v drž. zboru odločnih in energičnih mož, ne pa klečepalov, kakor jih stika „Gorica“!

Dopisnik naj le gre torej k spovedi za laži, katere je natvezil „Prim. Listu“... Mož že nekaj let sem prevrača kozolce po Vrtojbi v občno nezadovoljnost občanov. Naj si pomni, da si neodvisni volilci ne bomo pustili od njega, ki je od nas odvisen; narekovali političnega prepričanja.

Raje, kakor da se spušta z nami v polemiko in imenuje dojenje vrtojbenske mladence „krokarje“, naj bi učil v Gor. Vrtojbi mladino narodnega petja; žalostno je, da se tamošnja mladež še vedno čuje peti laške pesmi, kakor „Che solo per te mi bate il cuor“... Dol. Vrtojba naj bi mu bila v tem izgled!

„Prim. List“ pa opominjamo, naj pusti Vrtojbo pri miru, sicer vtegne priti še ob tisti malenkostni ugled, ki ga ima v Vrtojbi.

Iz Tolmina. (Odhodnica dr. Trillerja). — Eden najkrasnejših večerov v Tolminu je bila odhodnica, prirejena po tol. rodoljubnih dne 17. t. m. na čast odhajajočemu dr. Trillerju v belo Ljubljano. Zbralo se je 50 odličnih oseb, zastopajočih različne stanove, iz Tolmina, sv. Lucije, Kobarida in Gorice, različni po narodnosti in različni po političnem prepričanju a edini v spoštovanju in ljubezni do odhajajočega slavjenca. Ne bodem govoril o z jedili, pijačami in šopki bogato naloženi mizi, niti o krasnem naročnem petju, naj preidem koj h govornikom, ki so vsi kot dogovorjeni slikali dr. Trillerja kot uzor-moža in velikodušnega dobrotnika.

Prvi je slavljencu napil zlatomašnik preč. g. Pencin v imenu ubožcev, katerim so bile njegove radodarne roke vedno odprte. Gospod župan Gabršček v imenu Tolmina kot zagovorniku in pospešitelju narodne samozavesti in kot neumornemu in poztvovalnemu ratarju za napredek in olepšanje Tolmina in okolice. Gosp. okraj. sodnik Primožič v imenu sodnijskih uradnikov kot vse-skozi poštenemu, lojalnemu in pravičnemu odvetniku, ki ni strank zastopal iz dobič-karij in ni pravd sestavljal zaradi pravd nego zaradi stvari, resnice in pravice. Da je delal v postavnih mejah harmonično s sodiščem, posredoval mej strankami, in sodeval, da pride resnica na dan, kar vpliva moralčno in ob ednem koristno na stranke, krepostno na ljudstvo sploh! G. Vrtovec v imenu solske mladine, kateri sta bila slavljencez in njegova blaga gospa velikodušna dobrotnika. Bogate Božičnice, na kojih je dobivala sol. mladina

v Tolminu obleko, obutev in peciva, je bilo delo blage gospe Trillerjeve. Spodbuditelj k nabiranju za „Slogine“ sole in „Solski dom“ je bil pri vsaki ugodni priliki nag. slavljencez. Kupoval je primerne knjige in jih delil ne-le mej solsko mladino v Tolminu nego tudi drugim solam v okraju. Na hrani je imel več učencev-sirot. In ako bi se bila spopolnila opravičena želja Tolmincev, dobiti v Tolminu pripravljalnico za učiteljske, je obljubil, da bi 4 ubogim dijakom hrano dajal. Gojil je ves čas svojega bivanja na Tolminskem vročo željo, da bi se ustanovila v Gorici studentov-ska kuhinja za uboge in nadarjene dijake goriske dežele, da bi se tako odpomoglo ubogim starišem za časa solanja v Gorici in narodu z večjo inteligenco. Ta njegova vroča želja se utegne uresničiti, kajti v trajen spomin na velikega dobrotnika sol. mladine se je postavil isti večer temeljni kamen za tako studentovsko kuhinjo v Gorici. Nabralo se je v ta namen in pri tol. hranilnici naložilo 252 kron. G. pl. Premierstein je napil preblagi gospej.

Razume se, da je naš slavljencez primerno odgovarjal gg. predgovornikom. Dostaknil se je skoraj vseh naših vprašanj. Bil vidno ginjen, videč nabirati don-ske k ustanovitvi studentovske kuhinje v Gorici ter vskliknil: „Tudi iz bele Ljubljane hočem to prepotrebno podjetje podpirati, kajti ne sina ne hčere po meni ne bo, zato pa bodem skrbel za dijake sorodnikov in svojega ljubljenelega naroda“. Predaleč bi zašel, pa tudi ni tako lahko po vrednosti opisati tako slavnost, ki hode gotovo v trajen spomin slavljencu, kakor tudi njegovim slaviteljem. Dovoljeno naj mi bode dostaviti le še sledeče: Mi nismo umeli uvaževati vrlin dr. Trillerja. Pogrešali ga bodemo. Spoznali in čutili, kaj je bil ta mož, ko ga ne bode več mej nami. Zakaj ni zemlja, lega in podnebje vsem slovenskim plodnosnim drevesom jedna in ista!

Domače in razne novice.

Zaplemba. — Današnje zjutranje izdanje je bilo zaplenjeno zaradi konca uvodnega članka, ki govori o italijanskih odvetnikih. Po novejšem tolmačenju zakona je namreč bojkot prepovedan.

Poroka. — Včeraj se je poročil g. Srečko Stres, učitelj v Temnici pri Komnu, z g.čno Švarovo. Čestitamo!

Smrtna kosa. — Umrla je gospa Marija Howanski, soproga čevljarja g. Howanskega, v starosti 62 let, po mnogoletni težki bolezni. Pogreb bo danes pop. v St. Andrežu. Naj v miru počiva!

30-letnica pisateljevanja. — Gospod Janko Leban, nadučitelj v Trebelnem na Dolenjskem, je obhajal 30-letnico svojega pisateljevanja. Ime g. Lebana je znano čitateljem „Soče“ že od l. 1871. naprej, kajti on je bil sotrudnik že takoj od začetka. Na mnoga leta!

Kako vse vedo! — V „Gorici“ smo čitali smešno-čudne trditve o razmerah v „Socinem“ upravnistvu, za katere se ne brigamo niti mi v urednistvu. Na našo zavrnitev na njeno stikanje po naših naročnikih je odgovorila „Gorica“, da „Soča“ sploh nima 300 naročnikov. Tako govorjenje je smešno samo na sebi, kajti gospodje pri „Gor.“ niso še vsevedni in vsevidni, da bi videli tudi skozi zidove naše knjige v upravnistvu.

Da „Soča“ ni ves čas, odkar je v Gab. rokah, dobro stala, smo sami večkrat povedali, kajti Gab. je veliko nad mero skrbel za — naročnike, da je dajal vedno več berila. Enako je zdaj. Zato je neobhodno potrebno večje število naročnikov, kajti „Soča“ nima postranskih podpor, kakor „Gorica“. „Soča“ je istim možem veliko bolj služila nego „Gor.“, a jej niso pomagali, ko bi bila njih dolžnost. — Svoje somišljenike opozarjamo na dvojce: Naj sirijo „Sočo“ in „Primorca“ in naj — ne podpirajo nasprotnikov! Med našimi naročniki ni pet „Goričanov“, tako so ti dosledni, dočim bi bilo „Gorice“ že davno konec, da je ne naročajo naši somišljeniki iz „radovednosti“. Te radovednosti mora biti konec!

V ostalemu so pa gospodje strašno nedosledni! Po eni strani klepetajo o Gabrščekovi pohlepnosti itd., po drugi pa trde, da izdaja „Sočo“, kakoršna je, za samih 300 naročnikov in večje število — brezplačnih odjemalcev.

Občni zbor „Gor. Sokola“. — Poleg kratkega poročila zadnjic navajamo danes še to: Brat starosta je pozdravil občni zbor, poudarjal na kratko, da Sokol je gojil skoro

do posednjih časov le svojo narodobudno nalogo, sele nedavno je prišel tudi do izvrševanja svoje druge naloge: telovadbe, omenjal je zgodovino Sokola, kako si je pomagal doslej, da je mogel kolikor toliko zadostiti svojim smotrom ter izrazil končno svoje veselje, da občni zbor zboruje v novi lepi dvorani v rodoljubni hiši g. Kopača, kjer se počuti kakor pod svojo streho. To pomenja napredek v lepem pomenu besede, kar se kaže v tem, da se telovadba pridneje goji ter v tem, da je dvorana ob vseh dosedanjih predpustnih zabavah polna tako, da postaja že večjih premajhna.

Iz tajnikovega poročila (g. Hacin) posnemamo, da se je ustanovila lansko leto glasbena šola Sokolova, ki je velike važnosti za razvitek goriskih Slovencev v družabnem oziru; vse troške, katerih ni malo, je prevzel brat starosta, za kar mu bodi zahvala! Omenja potem prirejenc veselice, ki so poleg male članarine najglavnejši dohodek Sokolov. O teh je bilo svoj čas že obširno poročano v „Soči“. 1. dec. l. l. je odbor najel dvorano v hiši g. Kopača, zraven 2 sobi s kuhinjo, ki služita za tamburanje, petje ter za postreznico. Omenja g. E. Širco, učitelja glasbene šole Sokolove, ki se neumorno trudi za posk ter tudi dosega lepe vspehe. Vsa čast njemu! — Gledé na telovadbo je omenjal brat tajnik, da po preteku 12 let sele je dospel Sokol do locitve uprave od tehniškega vodstva v društvu. Telovadilo se je skozi celo leto, in sicer trikrat na teden, vajenci pa po dvakrat. Telovadilo je vedno lepo število Sokolov. Opravila pri tem so imeli bratje: Hacin, Bisail, Bačnar in Schaup. Koncem leta je bilo 20 telovadcev in 33 gojencev. Izrekala se je nujna želja, delati na to, da se število družabnikov pomnoži!

Iz blag. poročila (g. Bisail) posnemamo, da znašajo za lansko leto aktivna 906.92 gld., pasiva 153.32 gld., kaže se torej aktivnega premoženja z gotovino 753.60 gld. Stanje blagajne je povoljno.

Po volitvi, katero smo navedli že zadnjic, je zahvalil brat dr. Tuma brata Poveraja, ki je bil v odboru dolgo vrsto let ter je po svojih močeh marljivo deloval za napredek Sokolstva. Brat Poveraj je primerno odgovoril. Brat starosta je končno omenil, da odide brat Hacin v kratkem v Ljubljano ter se poslovi od Sokola. Znano je, da brat Hacin je bil marljiv telovadec, ki je delal čast Sokolu ter s svojimi nastopi mnogo pripomogel do popolnejših vspekov. Marljiv je bil kot odbornik in kot načelnik telovadbe, zato mu bodi zahvala! On odide drugam. Ni bil dolgo med nami, ali s svojim delovanjem kot Sokol si je pridobil trajen spomin v zgodovini goriskega Sokolstva. Na zdar!

Na to je bil občni zbor na običajni način zaključen.

Penavljamo tu srčno željo, da bi Sokol procvetel med nami, da bi se širil, v kar naj pripomore vsak brat s pridobivanjem novih članov, ter vršil tako lepo svojo ne-lehko glavo, kakor je pričel v poslednjem času; to pa bo mogoče le v vstrajnem delu!

Iz Šempasa: „Revež Mart. Štrukelj je podpisal popravek Grče, ker bi sicer imel na vratu njegovo jezo in škodo. Ko je on pa prvič čital poročilo v „Soči“, je dejal dvema pričama: „Vse je resnično; le to ni res, da sem učitelj in župnika z bičem nagnal z voza“. Potem je pa podpisal popravek. Uboga vera, kako trpiš pod takimi namestniki Kristusovimi!“

Odlikovani fotografski atelijé gosp. Antona Jerklča se je te dni preselil iz prejšnjega bivališča na Travniku št. 11. v Gosposko ul. št. 7. II. nadst., v hišo „Goriske ljudske posojilnice“. Atelijé gosp. Jerklča je urejen prav velikomestno in fino, da ho mogel še bolj ustrezati p. n. občinstvu. Rodoljubnega gosp. fotografa prav toplo priporočamo.

„L'Osservatore Triestino“ in slovenščina. — Te uradni list, ki kakor v zasmeh ravnopravnosti v primorskih deželah izhaja le v laskem jeziku, prinaša seveda oglase, oklice, naznanila, itd., tudi v slovenskem jeziku. Ali kakošna slovenščina je to? Vidi se, da največkrat že original k tisku je skrpucan malomarno v slovenščini, gg. uredniki se pa tudi ne potrudijo, da bi stavek popravili tako, da bi bila slovenščina čista. Pa kdo se bo brigal za ta „sklavarski“ jezik! Nemščina in laščina v uradnem listu sta čudovito čisti napak, v hrvaščini in slovenščini jih pa kar mrgoli! — Tako smo prezirani celo v uradnem listu!

Ali nima „L'Osservatore“ ljudij, ki bi znali slovanski, ali ti namenoma zanemarljajo slovenščino?!

Kakor ti meni, tako jaz tebi! — „Il Friuli Orientale“ je bil priobčil — se ni tako dolgo od tega — o dr. Tumi in pozneje o Andr. Gabrščeku strupene in nesramne članke, kakoršne smo doslej čitali le v — „Gorici“. Sploh je zelo dvomljivo, da bi se ta zvržek rodil v laskem taboru. Pa naj si bode temu že tako ali tako, faktum je, da se ponša gorisko mesto z banditskimi pisarji — par excellence.

To gledé na vest pod naslovom „Il Friuli Orientale“ v zadnji „Gorici“!

Cigani. — V Solkanu so ukradli v torek dopoldne cigani v neki hiši svoto denarja. Priplazili so se v hišo okoli 8. ure, dobili malega dečka, kateri se jih je bal, ter so ga za to posadili k zidu in mu prepovedali, ganiti se. Dečka so privezali s predpasnikom za stol, ter ga pribili za čevlji ob tla, da ni mogel z mesta. Do 2. pop. otrok ni mogel govoriti. Odnegli so okoli 13 gold., pistolo, žensko zlato, itd. Cigane so prijeli.

V svarilo drugim! F. V. iz Srednjega je bil pobegnil v Ameriko. Po preteku 5 let se je vrnil letos na novega leta dan domu. Predno je odšel, je imel opraviti še 2 vojaški vaji. Po vrnitvi se je oglašil pri okr. glavarnstvu, katero ga je prijelo. En mesec je bil v preiskovalnem zaporu, na en mesec pa je obsojen v garnizijski zapor v Trstu, kjer se sedaj nahaja. To v svarilo drugim!

V Črničah ustanovljajo bralno društvo. Morda bo že v nedeljo shod v to svrhu. Od izvestne strani se že agituje, da društvo ne sme naročiti „Soče“. — Josip Kosovel, veleposesnik v Črničah, nas je prosil, sporočiti, da on ni bil volilni mož za zadnjo državno-zborniško dopolnilno volitev. To radi tega, ker pogosto mora slišati očitanja, ki se ne ticejo njega, marveč drugega moža, ki je bil volilni mož! Toliko na obče znanje!

Zahvala. — Velerodni gospod Martin dr. Kerševani iz Gorice je podaril tukajšni obrtni šoli za zidarje znesek 20 K v nakup solskih potrebščin. Blagenu darovalju se podpisano načelnistvo tem potom najpristréneje zahvaljuje. Nadzorni odbor obrtne šole v Renčah dne 18. febr. 1900. Načelnik: Rajm. Žnidarčič, m. p.

Načlna Slavjanska dospe začetkom marca v Gorico ter priredi v dvorani pri Dreherju dne 7. prih. m. velik koncert. Sodeluje 40 oseb v staroruskih kostumih. Načlna Slavjanska vodi slavni velikoruski Balalaika-orkester. Ine Slavjanski je slavno-znana, in zato je upati, da koncert vspe kar najbolje.

Obljubljeni poročila o občnem zboru „Kat. slov. del. dr.“ smo morali odložiti radi drugega gradiva za prihodnjic.

„Slovenska Čitalnica“ v Gorici priredi v svojih prostorih dne 25. t. m. ob 9. uri zvečer veliki ples v kostumih. — Vstop k plesu imajo le čitalniški udje in od teh uvedeni gosti, kateri pa morajo imeti v to svrhu vstopnico, glasečo se na ime. Dame in gospodje so naprošeni, da pridejo v kostumih, oziroma maskah ali pa plesnih oblekah.

Telovadno društvo „Goriški Sokol“ priredi na pustni torek 27. februarja 1900. veliko maskerado v prostorih „Slovenske Čitalnice“. Začetek ob 8 1/2 zvečer. Sviral bo vojaški orkester. Vstopnina: za ude 50 kr., za neude 1 gld. Kdor ne pride v maski ali kostimu, plača 20 kr. globe. Za take veljaj v obče promenadna obleka. V sokolski obleki in gardedame globe prosti. Vsak gospod more vpeljati brezplačno eno damo; druge plačajo po zgornji določbi. Maske, ki nočejo, da bi se razkrile pred vstopom v to določenemu pregledovalcu, naj si priskrbe že naprej pisno vstopnico, ki se pri vstopu le pokaže.

Na to sklepno zabavo v letošnjem pustu slavno občinstvo uljudno vabi odbor.

„Narodna Čitalnica“ v Cerknem vabi na predpustno veselico, katero priredi v svojih prostorih dne 25. svečana 1900. Vspored: 1. F. S. Vilhar: Naša zvezda, moški zbor. 2. Ant. Nedved: Želje, samospjev. 3. P. Hug. Sattner: Naša pesem, mešan zbor. 5. G. Ipavec: Domovini, moški zbor. 6. F. S. Vilhar: Mornar, samospjev. 7. Ant. Nedved: Oblakom, mešan zbor. 8. Prevarjen skopuh: Zaloigra v 2 dej. Spisal. 9. Srečkanje. 10. Prosta zabava in ples. — Med posameznimi točkami svira oddelek rudniške godbe iz Idrije. Začetek točno ob 6. uri zvečer. — Vstopnina za neude 40 vin., udje prosti, k plesu za

ude 60 vin., za neude 1 K 20 vin. — Vstop dovoljen le udom in vabljanim. Odbor.

„Kmetijsko opekarsko društvo“ so ustanovili v Bukovici. Ker so pravila že potrjena, bo v nedeljo popoldne občni zbor, in sicer ob 2. uri v prostorih g. krčmarja Franca Črneti.

Posojilnica in hranilnica v Ajdovščini. registrirana zadruga z neomejeno zavezo, vabi na VI. redni občni zbor, kateri bode v nedeljo dne 4. marca t. l. ob 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldne v zadrugnem uradu v Ajdovščini s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnstva. 2. Sklepanje o porabi čistega dobička. 3. Sprememba pravil. 4. Volitev načelnstva in pregledovalcev računov. 5. Nasveti. Za slučaj, da ne pride zadostno število vdeležencev, skliče se drugo zborovanje na isti dan ob 4. uri popold., katero bode sklepno ne glede na število zastopanih deležev. V Ajdovščini, dne 14. februarja 1900. Načelnstvo.

Razgled po svetu.

Državni zbor so otvorili danes. Ka-košna naloga ga čaka, smo že povedali. Vlada hoče, da se nadeljujejo pravne konference vsopredno z zasedanjem drž. zbora. Če tudi ne pride do sporazumljenja, vlada vsejedno predloži svoje zakonske načrte v tem pogledu.

Poljski listi trde, da ako se začne obstrukcija, bo drž. zbor razpuščen in bodo razpisane nove volitve!

Deželni zbori bodo sklicani okoli 15. prihodnjega meseca, kakor poročajo poljski listi.

V **poslanski zbornici** je bilo večeraj že vse živo. Vsi klubi so imeli že seje, le „Slov. krščanska narodna zveza“ ne. Seje parlamentarne komisije češkega kluba se je udeležil tudi češki minister Rezek. Govorilo se je o tem, ali naj Čehi prično zopet z obstrukcijo ali ne. Poljaki bodo delali na to, da se prepreči češka obstrukcija. Ako bi se pa vsejedno pričela, bi imela za neizogibno posledico razpad desnice.

O **obsodbah v Celju.** — Na kratko smo že sporočili o obsodbah, ki so bile razglašene glede na porotne obravnave v zadnjih dneh v Celju, katere so se tikale znanih izgredov razdivjanih celjskih teutonov proti Slovincem in Čehom. O teh razsodbah piše „Slov. Narod“:

„Slovensko ljudstvo je čakalo z veliko vznemirjenostjo zlasti na izid obravnave proti gosp. Gostinčarju. Ta vznemirjenost je bila pač umljiva, saj se je vedelo, da je po čudnem naključju — ka-li — bilo izrečanih vse polno fanatičnih nemških in največ celjskih porotnikov, dočim je slovensko prebivalstvo, preogromna večina vsega prebivalstva v celjskem okrožju, dobilo mej porotniki tako malo zastopnikov, da je bila na vsak način zagotovljena porotna klop z nemško večino. In ta vznemirjenost je bila toliko umljujejša, ker je notorično, da je nemški živel na Slovenskem Štajerskem do skrajnosti fanatiziran, naščuvan proti slovenskemu prebivalstvu, in ker je nemško časopisje s tako podlostjo, da se je nemški narod lahko sramuje, ščuvalo proti ubogi žrtvi celjske porotnosti, in pripravilo porotnike na take načine, da smo kar strmeli, ker državno pravdnistvo ni proti temu ničesar storilo.

Izid obravnave je to vznemirjenje kolikor toliko opravičilo. Zlasti poučno in značilno je, kako se primerja pravorek porotnikov in razsodba glede urednika Bega s pravorekom in razsodbo glede urednika Ambrožiča. Dočim je bil prvi radi tega, ker je bona fide ponatisnil v našem listu izšlo žaljenje dveh nemških kritičev, spoznan krivim in obsojen na tri tedne zapora, je bil drugi radi cele vrste infamnih dolžitev in zasramovanij oproščen in le radi nekaterih besed spoznan krivim in obsojen samo na globo 100 gld.

Gostinčar je bil obsojen na mesec dni zapora in na plačilo znatne svote tistemu človeku, katerega se je moral ubraniti z revolverjem. Ako se pomisli, da je bil Gostinčar v silobranu posegel po revolverju, ker je bil tolovajski napaden, potem pač ni čuda, da boli ta obsodba vsacega pravicoljubnega človeka, da pravi vsakdo, da bi se bil moral Gostinčar oprostiti“.

To so obsodbe dokaj znatnega značaja, in to se bolj, ker so bile izvršene baš v sedanjem času, ko vlada na Dunaju stremi — kakor pravi — za tem, da bi pomirila vse narode v državi! K temu naj še povemo, da drž. pravdnik Ek l v Celju pri obravnavi si je dovolil govoriti o slovenskem narodu

tako, kakor se ne spodobi! O tem bi pač bilo treba spregovoriti na Dunaju v drž. zboru, kjer se bo govorilo tudi o onih strogih obsodbah čeških rezervistov!

Jezikovni zakon za Moravsko. — Ministerski predsednik dr. Koerber je bil povabil brzojavno zaupnike za Moravsko ter jim predložil jezikovni načrt za Moravsko. Načrt vsebuje mej drugim naslednja določila: Jezik pri ustnem in pismenem občevanju s strankami (izvzemši službeno občevanje) je oni, ki ga govore dotične stranke, oziroma v katerem so vložile vloge. Isto velja pri vsem sodnem postopanju, kakor tudi pri vseh rešitvah, ki morajo biti sestavljene v istem jeziku, v katerem se je vršila obravnavna ali se je izvršil vpis. Pri zaslišavanju se sme posluževati vsak svojega maternega jezika. Uradne objave, tiče se cele dežele, morajo biti dvojezične, ako so pa iste izdane za posamezne okraje in občine, pa v onem jeziku, ki je v dotičnem kraju naveden. Uradni napisi, pečati in dr. morajo biti dvojezični.

Ali bi ne bila taka naredba potrebna tudi pri nas, kjer bijemo vedno hujski boj za jezikovno ravnopravnost!?

Vojna v južni Afriki. — Po uradnih izkazih o izgubah v raznih bitkah na južno-afriškem bojišču v času od 14. oktobra, ko se je bila prva bitka pri Mafekinga, pa do prask pri gori Koodoos od 2. do 12. februarja, so izgubili Angleži skupno 10.327 mož in sicer 1883 ubitih, 5796 ranjenih in 2648 ujetih. Izmed ranjenecv jih je dosedaj že umrlo 280. Največ so izgubili v naslednjih bitkah: pri Glencoe od 20. do 26. oktobra 477, pri Ladysmithu od 28. okt. do 6. febr. 1476, pri Stormbergu od 10. dec. do 12. febr. 822, pri Magersfonteinu 11. dec. 949, pri Colenso od 15. dec. do 15. jan. 1157, pri Modder-Riveru 28. novembra 492 in v bitkah ob Tugeli 2363 mož. Pripomniti seveda treba, da so to samo angleški viri in da je število ujetnikov v resnici mnogo večje.

Angleži trde, da okoli Kimberleya se ne nahajajo več Buri, da so jim vzeli 1 top s strelivom, zasedli taborišče pri Dronsfeldu ter zaplenili več čred živine. — Na Krontpoolu so bili Angleži, ki so napadli burski nasip, odbiti. — Angleži sodijo, da Buri se umikajo na oranjsko mejo. Pri Colesbergu je ostalo le kakih 2000 Burov, dočim se jih je okoli 10.000 umaknilo na vzhodno oranjsko mejo, da bi tam preprečili prodiranje Angležev v deželo. — Spodnja zbornica angleška se je posvetovala o dodatnem proračunu za vojno. Sprejeli so kredit 13 mil. l. st. s 207 glasovi proti 32.

Angleži trde, da Buri se pomikajo proti oranjski državi, da je celo pretrgana zveza z Bloemfonteinom, da so jih Angleži obkolili, torej da so skoro izgubljeni! Kdo ve, koliko je resnice na tem! Vojna se nadaljuje, in sicer v malem; v tej pa so Buri močisti. Vsekakor pa je obrnena vsa pozornost sedaj na zapadno bojišče.

Koncert v proslavo stoletnice dr. Fr. Prešerna. — Pod protektoratom Nj. Svetlosti Jana grofa Harracha priredé po inicijativi „Slovenije“ slovanska dunajska akad. društva: češko „Akademický Spolek“, bolg. „Balkan“, rus. „Bukovina“, slov. „Slovenija“, srh. „Zora“ in hrh. „Zvonimir“ v spomin stoletnice rojstva slovenskega pesnika Franceta Prešerna slavnosten koncert. Iz posebne prijaznosti so objubili sodelovanje: gospica Dragica Kovačević, dvorni operni pevec gospod Fran Naval, virtuoza na gosli gospod Karol Jeraj, „Slovensko pevsko društvo“, tamburaški zbor „Zvonimir“ ter pevski zbor „Slovenije“. Koncert bode dne 7. marca 1900. v koncertni dvorani „Ronacher“, I. Schellinggasse 4. Začetek ob 8. uri zvečer. — Prostovoljne prispevke v korist Prešernovega spomenika v Ljubljani hvaležno sprejema „Slovenija“, Dunaj (Wien), VIII., Lederergasse 20.

Raznotero. — Nižje avstrijski dež. zbor je sklican za posvetovanje o načrtu volilne preosnove za mesto dunajsko; ista ima biti v korist kršč. socialistom! — Več srbskih konzulov v Rusiji je dalo ostavke. Na Ruskem vlada ponekod tedni nenavaden mrz. — Stavke še nadaljujejo. V nekaterih rudnikih delajo, v večini ne. Začeli so uvažati v Avstrijo premog iz Angleške!

Narodno gospodarstvo.

Za krošnjarjo. — Kakor smo bili sporočili svoj čas, je bila trgovska komisija

v državnem zboru določila podkomisijo, kateri je bil nalog: predložiti načrt zakona, po katerem bi se utesnilo krošnjarenje. Trgovinsko ministerstvo je razposlalo na to načrt raznim trgovinskim zbornicam. Trgovinska zbornica na Dunaju se je izrekli proti nameravani utesnitvi ter je izdala povabilo vsem prizadetim krogom, da se pridružijo protestu. Poseben agitacijski odsek v to svrhu se je ustanovil na Dunaju. — Ta vest bo gotovo zanimala naše krošnjarje na Bolskem, katere bi zadel hud udarec, ako bi se tako hudo, kakor nameravani, utesnilo krošnjarenje.

„Uvod v narodno gospodarstvo“. — Po Maurice Block-ovi knjigi „Petit manuel d'économie pratique“ uredil Vekoslav Kukec. Ponatisk iz „Popotnika“. — Uredništvo učiteljskega lista „Popotnik“ je priobčevalo lansko leto v svojem listu narodno gospodarske članke pod gorenjim naslovom. Za novo leto jih je pa zbrane v lični knjižnici podalo slovenskemu čitateljstvu, ki mu bo za to novoletno darilo brez dvombe tudi hvaležno. Vsi napredni člani našega naroda so „Uvod v narodno gospodarstvo“ sprejeli z velikim veseljem, češ: vsaj začelo se je! Dal Bog, da bi temu „uvodu“ sledile daljše razprave o narodnem gospodarstvu! — O knjigi Block-Kukoveci se je še vendar precej tuili pisalo. Ni čuda! Kdor le prebere „Kazalo“, vidi, da so v knjigi obravnane najprimitivnejše in najaktualnejše strani našega vsakdanjega življenja. Mi bi želeli, da se ta knjiga kolikor le moreče razširi med slovensko ljudstvo, posebno pa med slovensko mladež; zlasti bi bilo potreba, da si jo dobro ogleda naše dijaštvo. „Uvod v narodno gospodarstvo“ se naroča pri M. L. Neratu, uredniku „Popotnika“ v Mariboru; dobi se tudi v vseh knjigotrdnicah po Slovenskem. Cena 1 krono, po pošti 10 vin. več. Le pridno sezite po nji!

Vprašanje o colnini na sadje. — Čitatelji naše rubrike se izvestno spominjajo na malo notico, kjer smo poročali o gibanju v Nemčiji glede colnine na uvoz sadja. To gibanje je sedaj v polnem teku. Mnogo sadjerejskih društev se je izrazilo proti colnini. Tudi erfurtsko okrajno sadjerejsko društvo, ki ima velik pomen v sadjereji Nemčije, se je izreklo proti. Isto je storila tudi erfurtska trgovska in obrtna zbornica, kateremu primeru je sledila zbornica v Hanau. Zaupniki vitemberskega sadjerejskega deželnege društva so začeli podobno akcijo itd. Kakor je torej videti, je skoro vse proti nameravani colnini na sadje. Ni čuda! Nemčija je l. 1899. izdala za importirano sveže sadje 74 milj. mark. (Od te svote se je izdalo 43 milj. mark samo za jabolka, 10 $\frac{1}{2}$ milj. za hruške, 2 milj. za češnje itd.)

K temu pa se pride uvoz ostalega sadja kot orehi, datlji itd. Tako, da je izdala Nemčija za vse sadje okoli 149 milj. mark.

Avstrija ima pri tem uvozu precejšen delež. Izvoz iz Nemčije pa znaša le 4 $\frac{1}{2}$ milijonov mark.

Važna razsodba glede osebne dohodarine. — Nekdo v Pragi je naznanil 3500 gld. letnih dohodkov. Cenilna komisija pa mu je osebno dohodarino odmerila do 6000 gld. On se je pritožil na deželno komisijo, ki mu je pritožbo odbila. Pritožil se je na upravno sodišče ter naglašal, da mora prva instanca davkoplačevalcem preje naznaniti pomisleke, predno mu odmeri, oziroma zviša osebno dohodarino. Upravno sodišče je v tem smislu tudi razsodilo. Torej mora prva instanca davkoplačevalcu preje naznaniti svoje pomisleke glede njegove napovedbe in razloge, predno mu odmeri ali zviša osebni dohodninski davek. To pa se navadno ne vrši, temuč odmerijo davek brez vsakega pojasnila.

Poslanica.*

Cenjenemu uredništvu časopisa „Gorica“.

V zadnjih številkah Vašega cenjenega lista bilo je čitati vest, da kot deželni odbornik poročam tudi italijanski. Da je to neresnica, je „Gorica“ že priznala, vendar stvar obrnila tako: da sicer ne poročam italijanski, da pa iz lastnega nagiba gg. odbornikom italijanske narodnosti tolmačim svoja poročila na italijanski in da gg. odborniki to sami porogljivo opravljajo.

Da svoja poročila na sploh in iz lastnega nagiba prevajam ali tolmačim na italijanski, ni res, in g. deželni glavar dr. vitez Pajer in gg. deželna odbornika dr. Marani in dr. Verzeznassi tega gotovo

niso trdili. Na korist naši stvari pa zanima mene in vsakogar poizvedeti resničnost posebnega drugega dela omenjene vesti v „Gorici“: češ, da gg. odborniki sami tako postopanje smesijo.

Deželni poslanci italijanske stranke so naše zahteve glede rabe slovenskega jezika v odsekih že ponovno priznavali kot pravilne a dostavljali, da je na korist skupne stvari, in da je sporazumljenje le mogoče, ako vsi poslanci razumejo, kar se govori, da torej treba že iz tega razloga enega razpravnega jezika in treba posebno v odsekih pretolmačiti gospodom, ki ne umejo slovenščine, slovenske govore na italijanski.

Slavno uredništvo „Gorice“ pa nasprotno trdi, da ima priče za to, da so italijanski odborniki smesili zatrevano tolmačenje mojih poročil v deželnem odboru. Če je to res, treba s pričo na dan, vedel bodem potem jaz in soposlanci, kako obnašati se odslej glede razpravnega jezika in tolmačenja v zboru, odboru in odsekih.

Ne verjamem, da bi se g. deželni glavar dr. vitez Pajer in gg. deželna odbornika dr. Verzeznassi in dr. Marani spuščali v enake pogovore.

Pozivljem torej slavno uredništvo, da stvar pojasni in pride s pričo na dan!

Slovenska priča pač ne bode imela bojazni, govoriti odločno in odkrito, kar so ji gg. italijanski odborniki sporočili, in gg. odborniki gotovo pred javnostjo ne utaje, kar so naši slovenski prišli v istini govorili. Ponavljam, da po mojem prepričanju tega, kar je spravilo slavno uredništvo v list, gg. odborniki niso govorili, niso mogli in smeli govoriti, in tudi priče ni za to!

Dustavljam, da se je g. deželni uradnik Ernest Klavžar, nepozvan, pri meni že izgovoril, da on ni v nikaki zvezi z vestjo v „Gorici“, kar bi rad verjel, ker je ob sebi umevno, da deželni uradnik ne raznaša morebitnih zaupnih pogovorov iz prostorov deželnege urada v one „Narodne listarne“.

Slavno uredništvo naj torej blagovoljno imenuje ono pošteno slovensko pričo, na katero se sklicuje ter po njej navede precizne trditve gg. sodbornikov, da bodem vedel dajati odgovor za svoje obnašanje v deželnem odboru javnosti in gg. sodbornikom italijanske stranke.

Do tedaj z vsem spoštovanjem

Dr. Henrik Tuma,
deželni odbornik.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor sahteva tiskovni zakon. Op. uređ.

Zahvala.

Podpisana rodbina najiskreneje zahvaljuje vse častite gospe in gospode, kateri so se prisostvovali pri sv. mašah-zadušnicah v Gorici dne 21. t. m. po našem ranjku, nepozabnem

Karolu Reja,

c. kr. davčnem oficijalu.

Nadalje zahvaljujemo še posebej spoštovane gospode davčne uradnike, kateri so se udeležili teh žalostnih obredov. Srčna hvala!

V Gorici, dne 21. februv. 1900.

Zalujoča rodbina Reja.

Vabilo k občnemu zboru trgovsko-obrtne registrirane zadruge v Gorici

z neomejenim jamstvom,

kateri bode dne 11. marca 1900. ob 11. uri predpoldne v prostorih „Slovenske Čitalnice“.

Dnevni red:

- Poročilo ravnateljstva o poslovanju za leto 1899.
- Volitev overovateljev zapisnika o občnem zboru in odobrenje zapisnika prejšnjega občnega zbora.
- Volitev osmih članov ravnateljstva, petih namestnikov, pet članov nadzorovalnega sveta in pet namestnikov istega.
- Sklepanje o letnih računih in bilancah.
- Razprava in sklepanje o predlogih ravnateljstva, nadzorovalnega sveta in posameznih članov.

Poštna odpraviteljica

izvežbana ter vešča slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, išče službe. Naslov pove naše upravništvo.

Gospodje se sprejemajo na hrano v slovenskej družini.

Kje, pove upravništvo.

Fran Wilhelmov
odvajajoči čaj
od
Frana Wilhelma
lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnje Avstrijsko)
dobiva se v vseh lekarnah. Zavoj stane
2 kroni av. velj.

Št. 181-O. š. sv.

Sežana, 17. februvarja 1900.

Razpis učiteljskih služeb.

V šolskem okraju sežanskem se razpisujejo v stalno nameščenje sledeča mesta:

1. Služba učitelja voditelja III. plačne vrste na jednorazrednicah v Dutovljah, Kobljeglavi in v Temnici;
2. Služba učitelja III. plačne vrste na dvorazrednici v Povirju;
3. Služba učiteljice III. plačne vrste na štirirazrednici v Sežani.

S temi službami spojeni prejemki so ustanovljeni v deželni zakon z dne 15. oktobra 1896 št. 30.

Prosilci naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje v teku šestih tednov po razglasu tega razpisa v uradnem listu pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Predsednik:
Dr. Laharnar.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Črni-Metodovo kavo in Črni-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,
trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

Anton Obidič,

čevljar
v Semeniški ulici št. 4
v Gorici,
priporoča se
za raznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadike in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinje. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Poselnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 235-8

Naznanilo.

Podpisani dovoljujem si naznanjati gg. gostilničarjem, odjemalcem piva, ter slavnemu občinstvu iz mesta in dežele sploh, da otvorim s 1. marcom t. l. dve podružni zalogi piva in sicer:

v Gorici na Kornu na koncu ulice Ascoli št. 25
(v hiši gostilničarja J. Giuffarina)

pod vodstvom gospoda Ferdinanda Žgar-ja in:

na Goričici pri „Rebku“

pod vodstvom gosp. Franca Furlan-a, gostilničarja in posestnika.

V upanju, da s tem vstrežem čast, gg. odjemalcem iz hribov ter onim iz gornje vipavske doline, ter z ozirom, da vsled povečanja in prenovljenja vrhniške pivovarne, ista izdeluje povsem izborno in dobro pivo — za kar je bila trdka v roku tega meseca odlikovana z častno diplomo in zlato svetiljo na rimski in bruseljski razstavi — se za blagohotna naročila toplo priporočam

Josip Rovani,

glavni zastopnik in zalagatelj prve kranjske eksportne pivovarne na p r

T. Fröhlich — Vrhnika
Gorica, Rahtičice št. 18.

Maurenčič Franc,

čevljarski mojster

v ulici sv. Antona (Kopačeva hiša) št. 7,

se preporoča svojim rojakom, zagotavlja dobro delo in točno postrežbo po zmernih cenah.

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici

priporoča velespoštovanemu občinstvu svoje priznane izborne

testenine,

kol makarone, fidele in različne vloge za na juho v različnih kakovostih.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo kot najinih v tem času kar jih izdelujemo.

Spoštovana gospodinja! Sežite po teh pristno domačih testeninah, katere pri nas sedaj še oni s slastjo zavživajo, ki dosedaj o testeninah še vedeli niso hoteli. Ker so bolj okusne, tečne in redilne kakor vsake druge, sva gotova da se morajo vsakemu pri- ljubiti, kdor jih pokusi.

Dobe se v vseh prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kilogr. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.

Tiskarna ustanovljena leta 1893., je oskrbljena z najmodernejšimi črkami.

„Salonska knjižnica“

„Slovanska knjižnica“. „Knjižnica za mladino“.

„Primorec“.

„SOČA“.

„Kažipot“.

Goriška Tiskarna

A. GABRŠČEK,

zaloga vsakovrstnih izgotovljenih tiskovin za županstva, cerkvene, šolske in druge urade v Gosposki ulici št. 9. v Gorici,

sprejema naročila za tisek vsakovrstnih tiskovin, kakor:

vabila k veselicam in plesom, račune, zavitke in listovni papir z natisnjeno trdiko za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi zavitki in elegantnimi škatlicami.

Tiskovine po vzorcu za zasebnike, urade, društva itd. izvršuje točno in natančno po zmerni ceni.

Stedeče tiskovine ima tiskarna izgotovljene v zalogi:

Za županstva: Spisek za volilce, glasovni imenik, kontrolni razkaz (za volitve), opravljeni zapisnik, blagajnični dnevnik (z glavo), sklep računa, proračun, domovnica, ubožni list, plačilni nalog, vročilni list, razna povabila (k volitvi, k novačenju, v občinski uradi), vabilo starešinam k seji (z dnevnim redom in brez njega), pobotnice, zapis za mrličem, izkaze o premembah stanovanščih (za vojake), poštni dnevnik, kazenski zapisnik, prošnje za oproščenje vojašine itd.

Za cerkvene urade: Liber bapt., Liber def., Liber matr., Status anim., Testim. mortis, Testim. matrim., Fides mortis et sepult., Fides matr., Nota pro den. factis (in faciendis), Fides Nativit. et Bapt., Testim. status liberi, krstni list, mrtvaški list, pobotnica za obligacije in za plače, izkazi umrlih, račun (z raznimi prilogi) itd.

Za šole so v zalogi vse tiskovine v slovenskem, hrv. in ital. jeziku, kakor razrednice, tednik, oprav. zapisnik itd.

Za sodne urade: opr. zapisnik, zapisnike, vročilne liste, vabila, plačilne naloge, malotne tožbe, pooblastila, izvršilne prošnje itd. itd.

Vsako naročilo, bodisi tiskovno ali iz zaloge se izgotovi v teku 24 ur.

Poroka.

Državni uradnik, ugledne znanosti, star 36 let, s štirimi, do 11 let starimi otroci, želi poročiti blago in pametno gospodično ali vdovo, lepih lastnosti in pridno, k večjemu 36 let staro, s primerno doto. — Ponudbe z družinskimi in premoženjskimi razmerami, po mogočnosti s fotografijo, naj se pošiljajo na: „Tajnost“ a: upravništvo „Soče“.

Odda se v najem

hiša z vrtom

v Dolenji Vrtojbi.

Hiša je služila doslej kot duhovsko stanovanje. — Natančneje poizvedbe pri lastniku gosp. M. Saunigu, veleposestniku v Biljah.

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici

Konjedic & Zajec

(prej G. Darbo)

pred nadškofijo št. 5. Podružnica konec Raštelja št. 2.

Zaloga v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posejilnični hiši.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene ploščevine, orodja za razne obrti in pohištva, štedilna ognjišča, peči, cevi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohištvo in stavbe. Prevzemata vse naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolico

izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.

Pripoznano najboljših patentovanih kotlov gosp. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga

najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.

Zaloga Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev iz prvih tovarn. Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.

Mirodilnica (drogerija)

B. Poniž v Gorici,

Tržna ulica, pri sadnem trgu.

Vzalogi se vdobiva po skromnih cenah:

Barve suhe in oljate (proste in v skatlah), pokosti (lake), zamazka (kit), klej (lim), karbolinoj, tinta; cement; čopiči, ščeti, šablone; zamaški, gobe, mlo; bencina, sveče, užigalice, petrolej; špirit, gelatina, vinska kislina; žveplo, vitrijol; cevi iz kavčuka, galoše; razne soli, olja in esence, kitova mast, (štokfižvo olje), zdravilna zelišča; čaj, med, mineralne vode; cedike (gome), cerkveno kadilo in kot primesa dišeči storaks; razna čistila, gladila in mazila (kot smirek, steklen papir, votliči, kolamaz itd.); prepase za kilo, obveze in druge kirurške oprave; pogača za pse, fosforno-kislo apno (Futterkalk); lepodiseče blago (parfumerije); potrebščine za fotografijo itd.

V zalogi „Goriške Tiskarne“ A. Gabršček so izšle knjige

„Materino delo za Boga in domovino“. Za Slovenke priredil Simon Gregorčič ml. Cena s poštnino 70 kr.

„Zgodov. črtice iz poknežene grofije goriške in gradiške“. Spisal Simon Rutar. Cena s poštnino 55 kr.

„Dene slovenskih povesti“. Črtice iz ruskega, poljskega, slovaškega in hrvaškega življenja. I. Cena s poštnino 55 kr.

Simon Gregorčičeva zbirka pesmi. Cena lični izdaji 30 kr.

Ant. Funtkova izbrane pesmi. Cena lični izdaji 30 kr.

Pagliaruzzi-Krivanove poezije (dve knjigi) in spisi v prozi. Cena vsem snopcem s poštnino 1 gld. 60 kr.

Anton Klodičev „Materin blagoslov“. Cena s poštn. 18 kr.

„Epizoda iz kulturne zgodovine goriške“, ali košček zgodovine goriškega c. kr. gimnazija. Spisal mons. Andr. Marušič. Cena s poštnino 12 kr.

„Slovanska knjižnica“. Izhaja 15. dan v mesecu. Do konca leta 1893. je izšlo 81 snopcev. Celoletna naročnina gld. 1.80.

„Knjižnica za mladino“. Izšlo je 24 snopcev. — Cena vsakemu snopcu je 25 kr. Kdor naroči vse snopce, jih dobi po 20 kr. —

„Slovanska knjižnica“, za odrasle, začela izhajati začetkom l. 1897. I. zvezek „O te ženske!“ stane broširan gld. 1.10, vezan gld. 1.60. V kratkem izide II. in III. knjiga zanimive vsebine.

„Gluhonemi“. Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja. 350 strani velike osmine. Spisal Anton Rudež. Znižana cena gld. 1.30.

„Bele noči“. Sentimentalen roman. Cena 25 kr.

„Ben-Hur“, roman iz časov Kristusovih. Angleški spisal L. Wallace, poslovenil Podravski. Trdovezan gld. 1.65, mehkovozan gld. 1.30.

„Kako je ravnati z mlekom?“ Slovenskim živinorejcem posebno udom mlekarskih zadrug spisal Milan Ivančič v Tolminu, 1 iztis 15 kr., 10 iztisov gld. 1.

Trdo vezan
gld. 1.90.

Ручной

Mehko vezan
gld. 1.60.

Русско-Словянский Словарь

(Ročni rusko-slovenski slovar)

IN

Kratka slovnica ruskega jezika

(Краткая Грамматика Русского Языка)

V kratkem izide „Slovensko-ruski slovar“ in „rusko-slovenski slovar“